

РЕШЕНИЕ

№ 1648

гр. София, 15.01.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 7 състав, в
публично заседание на 16.12.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Маруся Йорданова

при участието на секретаря Виктория Вълчанова, като разгледа дело номер **10550** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и сл. от АПК, вр. чл. 118 КСО.

Образувано е по жалба от А. Р. М., ЕГН [ЕГН] с адрес [населено място], [жк], [жилищен адрес] чрез адв. Е. Б. срещу Решение № 2153-21-246 от 02.10.2024г на Директора на ТП на НОИ С.-град, с което е оставена без уважение жалба вх. № 1012-21-994/04.09.2024г. срещу Разпореждане № [ЕГН] /61/09.08.2024г. на длъжностно лице по „ПО“ към Дирекция „Пенсии“ в ТП С.-град на НОИ, с което на основание чл.69 и чл.69б, ал.1 от КСО и чл.18, ал.4 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, ѝ е отказано отпускането на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст, като неоснователна.

В жалбата се твърди, че обжалвания акт е незаконосъобразен, постановен в нарушение на материалния закон и несъответстващ с целта на закона. Твърди се, че неправилно е извършеното с оспорения акт тълкуване, според което с чл.18, ал.4 НПОС законодателят е поставил още една възможност за преференциални условия за пенсиониране на лицата, полагали труд като военнослужещи по ЗОВСРБ и непридобили право на пенсия по чл.69 КСО, да могат да се пенсионира по реда на чл.69б, ал.1 от КСО, но единствено при недостигащ осигурителен стаж. Прилагането на чл.18, ал.4 НПОС според жалбоподателката не следва да бъде е стеснително, както и да ограничава приложението на чл.69 и чл.69б КСО. Счита за неправилен извода, че няма право на пенсия за ОСВ по чл.69б, ал.1 от КСО. Изпълнено е изискването за възраст – има навършени 50г. и 08 месеца, поради това отговаря на условието за възраст по чл.69б, ал.1 КСО, както и изискването за наличие на 10 години стаж I-ва

категория, тъй като е установено, че към датата на подаване на заявлението 29.07.2024г жалбоподателката има осигурителен стаж от I категория труд, положен като военослужещ в размер на 27 години, 08 месеца и 17 дни. Тъй като общият ѝ осигурителен стаж превърнат към трета категория е в размер на 51г 09 месеца и 15 дни, за нея е изпълнено и условието общият сбор от осигурителния ѝ стаж и възрастта ѝ да е 94 за жените (в случая 102г., 05 м. и 18 дни), както изисква чл.69б, ал.1, т.1 предл.1 от КСО. Счита, че към датата на подаване на заявлението за жалбоподателката са налице всички условия за пенсиониране по реда на чл.69б, ал.1 от КСО, то решението, с което жалбата ѝ е отхвърлена и постановеният отказ на пенсионния орган е потвърден, е издадено при неправилно приложение на материалноправните разпоредби и в несъответствие с целта на закона, които са основания по чл.146, т.4 и т.5 от АПК за неговата отмяна.

В съдебно заседание, жалбоподателят, редовно призован, се представлява от адв. Б., която поддържа жалбата, по същество моли съда да постанови решение, с което да уважи жалбата, като отмени решението на ТП на НОИ С. град по подробни съображения, изложени в жалбата. Претендира разноски по списък.

Ответникът– Директорът на ТП на НОИ- С. град, чрез процесуалния си представител юрк. В. оспорва жалбата като неоснователна. Излага подробни аргументи в писмено становище. Претендира юрисконсултско възнаграждение и прави възражение за прекомерност на претендираното адвокатско възнаграждение.

Административен съд– София град, като прецени процесуалните предпоставки за допустимост, взе предвид становищата на страните и на основание чл. 168, ал. 1 от АПК въз основа на събраните по делото доказателства провери законосъобразността на оспорения акт на всички основания по чл. 146 от АПК, намери следното:

От фактическа страна:

Със Заявление вх. № 2113-21-5247/29.07.2024г А. Р. М. е поискала да ѝ бъде отпусната лична пенсия за ОСВ по чл.69б, ал.1 от КСО, като към заявлението е приложила изискуемите удостоверятелни документи, съгласно чл.2 от НПОС. От представените документи към заявлението длъжностното лице по ПО е установило че М. има осигурителен стаж за времето от 07.11.1996г. до 26.07.2024г., като военослужещ към Министерство на отбраната. С оглед на тези данни пенсионният орган е зачел осигурителен стаж, както следва: 27 години 08 месец и 17 дни, като за военослужещ по Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България /ЗОВСРБ/, зачетен от първа категория труд; 04 години 00 месеца и 07 дни втора категория труд, и 06 месеца и 28 дни от трета категория труд. При спазване правилата на чл.104, ал.4 от КСО за превръщане на осигурителния стаж на лицата по чл.69 от КСО, общият осигурителен стаж, превърнат от трета категория труд е определен на 51 години, 09 месеца и 15 дни. Към датата на подаване на заявлението -29.07.2024г е прието, че А. М. е навършила 50 години, 08 месеца и 03 дни, като сборът от осигурителния ѝ стаж и възрастта е 102г. 09 месеца и 15 дни, т.е. над изискуемите 94 точки. Тъй като заявителката е военослужещ по ЗОВСРБ и попада в персоналният обхват на чл.69, ал.1 от КСО, а не в този по чл.69б, ал.1 от КСО, отнасящ се за лицата, полагали труд от първа категория, която съгласно чл.104, ал.1 от КСО се определя с акт на МС, а именно с Правилник за категоризиране на труда при пенсиониране /ПКТП-отм/, действал до 31.12.1999г и Наредбата за категоризиране на труда при пенсиониране /НКТП-в сила от 01.01.2022г/, длъжностното лице по ПО е извършило преценка на правото на лична пенсия на ОСВ на лицето по чл.69, ал.1 от КСО и

чл.69б, ал.1 от КСО във връзка с чл.18, ал.4 от НПОС. След като е констатирано, че М. не е навършила изискуемата възраст по чл.69, ал.1 от КСО /няма навършени 54 години и 02 месеца за календарната 2024г./ и няма недостигащ стаж, като военнослужещ по ЗОВСРБ, длъжностното лице е приело, че не е налице хипотезата на чл.18, ал.4 от НПОС за отпускане на исканата от А. М. пенсия за ОСВ по чл.69б, ал.1 от КСО.

С разпореждане № [ЕГН]/61 от 09.08.2024г., на основание чл.69, ал.1 и чл.69б, ал.1 от КСО и чл.18, ал.4 от наредбата за пенсиите и осигурителния стаж е постановен отказ за отпускане на исканата пенсия.

Разпореждането е обжалвано от А. Р. М. с жалба от 04.09.2024г. адресирана до Директор на ТП на НОИ С., заведена в ТП на НОИ С. град с вх.№ 1012-21-994 от 04.09.2024г.

По образуването по реда на чл.117 от КСО производство Директор на ТП на НОИ С.-град се произнася с Решение № 2153-21-246 от 02.10.2024г, с което на основание чл.117, ал.3 от КСО оставя без уважение жалба вх.№ 1012-21-994 от 04.09.2024г. на А. Р. М. срещу Разпореждане № [ЕГН]/61 от 09.08.2024г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване като неоснователна. В решението органът е приел, че с оглед обстоятелството, че А. Р. М. е лице, попадащо в персоналният обхват на чл. 69, ал. 1 от КСО, а не на чл.69б, ал.1 от КСО, то преценката на правото ѝ на пенсия следва да се извърши по условията на тази разпоредба, а не по чл. 69б, ал.1 от КСО. След като жалбоподателката има изискуемия стаж като военнослужещ по ЗОВСРБ, но няма навършена изискуемата възраст за 2024 г. - 54 г. и 2 мес., респ. разпоредбата на чл.18, ал. 4 от НПОС е неприложима, тя не придобива право на пенсия за ОСВ. Формалното съответствие на изискванията на чл. 69б, ал. 1 от КСО не е основание за отпускане на пенсия, предвид че водещ е характера на действително заеманата от М. длъжност и извършваната дейност, която не попада в обхвата на ПТКП (отм.) и НКТП.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

Жалбата е подадена в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК, от легитимирано лице по чл. 147, ал. 1 от АПК и срещу подлежащ на оспорване административен акт, поради което жалбата е процесуално допустима, а разгледана по същество е основателна.

Съгласно чл. 168, ал. 1 АПК съдът преценява законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 АПК, а именно: дали актът е издаден от компетентен административен орган и в установената форма, спазени ли са административно-производствените правила и материално - правните разпоредби по издаването му, съобразен ли е актът с целта на закона.

Оспореното Решение № 2153-21-246/02.10.2024 г. на директора на ТП на НОИ – С. – град и потвърденото с него Разпореждане № [ЕГН]/61 от 09.08.2024 г., издадено от длъжностно лице по пенсионно осигуряване са издадени от материално и териториално компетентни органи, при спазване на законовите изисквания за форма и съдържание и при липса на допуснати съществени нарушения на процесуалните правила.

По отношение съответствието на оспорения акт с материалния закон, съдът намира следното:

За да откаже отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст на жалбоподателката, пенсионният орган е приел, че тя не отговаря на условията за пенсиониране, както по чл. 69, ал. 1 от КСО, като формалното съответствие на изискванията на чл.69б, ал.1 от КСО не е основание за отпускане на пенсия, тъй като

ведещ е характера на действително заеманата от жалбоподателката длъжност и извършваната дейност, която не попада в обхвата на ПТКП /отм./ и НКТП.

От така събраните по делото доказателства по делото се установява, че оспорващата не отговаря на законовото изискване за навършила възраст по чл. 69, ал. 1, във връзка с ал. 9 от КСО, която за 2024 г. следва да бъде 54 години и 2 месеца. Жалбоподателката обаче отговаря на законовото изискване за възраст по чл. 69б, ал. 1, т. 1, т. 2 от КСО, което съгласно съдържанието на посочените разпоредби, за 2024 г. за жените следва да е от 50 г. и 8м., а не както органът е приел от 54 г. и 2 м.

Изпълнява и изискванията за осигурителен стаж, като има общо осигурителен стаж, превърнат към трета категория от 51 години, 09 месеца и 15 дни, от които 27 години, 08 месеца и 17 дни от първа категория като военнослужещ по Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, при изискващи се 10 години и има общ сбор от осигурителен стаж и възраст от 102 точки.

Видно от разпоредбата на чл. 69, ал. 1 и на чл. 69б ал. 1, т. 1 от КСО: "Военнослужещите придобиват право на пенсия при навършване на възраст 52 години и 10 месеца и при 27 години общ осигурителен стаж, от които две трети действително изслужени като военнослужещи по Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, като резервисти на активна служба и/или като резервисти на срочна служба в доброволния резерв по Закона за резерва на въоръжените сили на Република България". Съгласно чл.69б, ал.1 от КСО лицата, които са работили 10 години при условията на първа категория труд придобиват право на пенсия при следните условия: 1. Навършили са възраст до 31 декември 2015г. 47 години и 8 месеца за жените и 52 години и 8 месеца за мъжете и имат сбор от осигурителен стаж и възраст 94 за жените и 100 за мъжете; 2. От 31 декември 2015г възрастта по т.1 се увеличава от първия ден на всяка следваща календарна година с по 2 месеца за мъжете и с по 4 месеца за жените до достигане на 55 година възраст.

Разпоредбите на чл. 69 КСО и чл. 69б КСО са с равнозначно приложение с оглед на правните последици. Това означава, че при наличие на една от двете хипотези уредени в чл. 69 и чл. 69б КСО правото на пенсия следва да бъде зачетено, в която хипотеза може да бъде упражнено, а ако е възможно и по двете следва да се приложи нормативна уредба в благоприятен вариант за заявителя.

Приложимата според жалбоподателката по отношения на нейната хипотеза правна норма е тази по чл. 69б ал. 1, т. 1 от КСО.

Както бе отбелязано по-горе жалбоподателката има навършен осигурителен стаж и възраст изискуеми по силата на чл. 69б ал. 1, т. 1 от КСО за придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст за това, че има най-малко 10 години положен труд при условията на първа категория като военнослужещ.

Съдът намира, че нормата на чл. 68 от КСО е обща и се отнася за всички останали граждани, които не попадат в специална категория като тази на жалбоподателката – на военнослужещ.

Разпоредбата, която е обосновавала обжалвания в настоящото съдебно производство отказ е тази на чл. 18, ал. 4 от НПОС и сочи, че: "Лицата, които не са придобили право на пенсия по чл. 69 КСО поради недостигащ осигурителен стаж, могат да се пенсионира по реда на чл. 69б, ал. 1 и 2 КСО. ".

Трайната съдебна практика на административните съдилища и на Върховния административен съд е, че нормата на чл. 18, ал. 4 НПОС има указателен характер и е в противоречие с нормите на чл. 69, ал. 1 от КСО и чл. 69б, ал. 1, т. 1 от КСО, поради

това че въвежда нови правила, различни от предвидените в нормите на КСО. При наличие на установеното противоречие на чл. 18, ал. 4 от НПОС с чл. 69б ал. 1, т. 1 от КСО, на основание чл. 5, ал. 1 от АПК следва да се приложат нормите на КСО като нормативен акт от по-висока степен от наредбата в кореспонденция с предписанието по чл. 15, ал. 3 от Закона за нормативните актове. Разпоредбата на чл. 18, ал. 4 от НПОС не е пречка за приложението на чл. 69б, ал. 1, т. 1 КСО при наличие на навършена възраст и осигурителен стаж. Жалбоподателката е изпълнила условието за осигурителен стаж по чл. 69, ал. 1 от КСО, но не е навършила изискуемата по тази разпоредба възраст и от съдържанието на цитираната подзаконова норма на чл. 18, ал. 4 от НПОС става ясно, че за да може да се пенсионира по чл. 69б ал. 1 от КСО трябва да не ѝ достига осигурителен стаж по чл. 69 от КСО /а не, както в нейния случай да не ѝ достига изискуема възраст/, т. е. поставено е условие за приложението на една от двете законови разпоредби, какъвто ограничителен избор не е предопределен от самия кодекс.

В този смисъл е и константната практика на ВАС, в решение № 7109 от 11.06.2024 г. по адм. д. № 11052 от 2023 г., решение № 2259 от 18.02.2021 г. по адм. д. № 10189/2020 г. и в решение № 2291 от 18.02.2021 г. на ВАС по адм. д. № 9879/2020 г., се посочва, че норми от подзаконов нормативен акт като чл. 18, ал. 4 и чл. 17, ал. 2 НПОС не могат да преустановят действието на норми от по- висок ранг, каквито са чл. 69 и чл. 69б КСО. Обратното би означавало, че законодателят е предвидил неравноправно третиране на лицата по стаж и възраст, което е в противоречие с разписания в чл. 3, т. 3 КСО принцип на равнопоставеност на осигурените лица, както и останалите принципи по чл. 3 от КСО, изискващи държавното обществено осигуряване да се осъществява при спазване на задължителност и всеобщност на осигуряването, солидарност на осигурените лица, равнопоставеност на осигурените лица.

По изложените съображения съдът приема, че жалбоподателката към деня на подаване на заявлението си е отговаряла на всички кумулативно предвидени законови предпоставки по чл. 69б, ал. 1 от КСО за отпускането на лична пенсия ОСВ при условията на посочената разпоредба, с оглед на което така постановения отказ на пенсионния орган се явява издаден при неправилно тълкуване и прилагане на материалния закон и в несъответствие с целта на закона.

По изложените съображения, съдът намира, че следва да отмени оспореното решение. Естеството на въпроса е от компетентността на Ръководителя на ПО при ТП на НОИ-С. град и следва преписката да се изпрати на посочения орган за ново произнасяне, съобразно указанията, дадени в мотивите на настоящото решение по тълкуването и прилагането на закона.

С оглед изхода на спора в полза на жалбоподателката следва да се присъдят разноски. В приложения по делото списък по чл.80 ГПК, се претендирани такива в размер на 1 000лв, съгласно договор № 0925581 за правна защита и съдействие от 14.10.2024г. С оглед своевременно направеното възражение от страна на ответник за прекомерност на претендирания адвокатски хонорар, съдът намира, че следва да бъде намален до минималния размер от 500 лева, както е определен с чл.8, ал.2, т.2 от Наредба №1/09.07.2004г за минималните размери на адвокатски възнаграждения за дела по КСО, при отчитане на действителната фактическа и правна сложност на делото.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2, чл. 173, ал. 2 и чл. 174 от АПК,

Административен съд – София град, трето отделение, 7 състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 2153-21-246 от 02.10.2024г на Директора на ТП на НОИ С.-град, с което е оставена без уважение жалба вх. № 1012-21-994/04.09.2024г. на А. Р. М. срещу Разпореждане № [ЕГН] /61/09.08.2024г. на длъжностно лице по „ПО“ към Дирекция „Пенсии“ в ТП С.-град на НОИ.

ИЗПРАЩА преписката на длъжностното лице по пенсионно осигуряване при ТП на НОИ-С. град за произнасяне по същество по Заявление с вх. № 2113-21-5247/29.07.2024 г., подадено от А. Р. М., при спазване на указанията, дадени в мотивите на настоящото решение по тълкуване и прилагане на закона, в 14-дневен срок, от влизане в сила на настоящото решение.

ОСЪЖДА Националния осигурителен институт да заплати на А. Р. М., ЕГН [ЕГН], разноски за настоящото дело в размер на 500 лева /петстотин лева/.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд на Република България в 14-дневен срок от неговото получаване.

СЪДИЯ: